

<https://sppl.ui.ac.ir/?lang=en>

Spatial Planning

E-ISSN: 2476-3357

Document Type: Research Paper

Vol. 14, Issue 4, No.55, Winter 2024, pp. 81- 102

Received: 10/06/2024

Accepted: 03/11/2024

Analysis of Factors Affecting Political Participation in Rural Communities: A Case Study of Lenjan Township

Asghar Norouzi¹ *

1- Associate professor, Department of Geography and Rural Planning, Payam-e Noor University, Tehran, Iran
a.norouzi@pnu.ac.ir

Abstract

Participation is a crucial indicator of sustainable rural development and political participation serves as a benchmark for the political development of societies. In rural areas with a substantial portion of the population, fostering political engagement is essential for achieving this goal at the national level. This research evaluated and analyzed the factors influencing political participation among the villagers of Lenjan Township. The study was applied in nature, employing a descriptive-analytical and survey-based methodology. Data collection involved both library research and field methods, specifically through the administration of a researcher-designed questionnaire. A total of 250 villagers over the age of 18, eligible to participate in elections, were surveyed using a simple random sampling method and interviews. The validity of the questionnaire was confirmed by experts and its reliability was measured using Cronbach's alpha, which yielded a score of 0.78. For data analysis, appropriate descriptive statistics (mean, percentage, graphs) and inferential statistics (one-sample t-test) were applied, alongside factor analysis using SPSS, Excel, and GIS software. The results indicated that the overall level of participation was higher than average with a mean score of 3.51. Among the various components of political participation, the "voting" aspect stood out with the highest average of 4.13. Factor analysis revealed that political awareness, media influence, social factors, and government performance were the most significant determinants of political participation, collectively accounting for 65.91% of the total variance. Additionally, correlation analysis showed no significant relationship between voting participation and individual characteristics, such as gender, age, marital status, and education.

Keywords: Political Participation, Election, Village, Lenjan.

*Corresponding Author

Norouzi, A. (2024). Analysis of factors affecting political participation in rural communities (case study : lenjan township). *Spatial Planning*, 14 (4), 81 - 102 .

2476-3357 © The Author(s).

Published by University of Isfahan

This is an open access article under the CC BY-NC 4.0 License (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0>).

10.22108/sppl.2024.141754.1792

Introduction

Participation has been an integral part of human life since ancient times and its significance has only grown in contemporary society. It serves as a foundation for social solidarity and national support. As such, public participation is a fundamental condition and operational aspect of development often equated with the concept of development itself. Involvement of rural communities in shaping their own destinies is a key principle of rural governance. Political participation is essential for the political development of nations, encompassing voluntary and conscious actions taken either directly or indirectly to influence decisions related to societal administration. It plays a crucial role in assessing the legitimacy and effectiveness of political systems. Among the various forms of political participation, voting is the most practical and accessible means for citizens to engage in the political process. Numerous factors influence electoral participation and behavior, which can vary across different election cycles. Additionally, according to the latest data from the Iranian Statistics Center, 26% of the country's population resides in rural areas. Ignoring this demographic influence in elections poses significant risks to the political landscape. Therefore, this study aimed to investigate and analyze the factors affecting the level of political participation among the rural population of Lenjan Township.

Materials & Methods

This research was practical in nature, employing a descriptive-analytical and survey-based methodology. Data collection utilized both library and field methods. The library component involved reviewing books, articles, and electronic resources to compile the theoretical foundations and background relevant to the study. In the field component, the researcher visited selected villages and engaged directly with residents to administer the questionnaire. The statistical population consisted of individuals aged 18 and older. A total of 250 questionnaires were completed for analysis. The validity of the research instrument was confirmed by expert evaluation, and its reliability was established using Cronbach's alpha, yielding a score of 0.78. The study area encompassed Lenjan Township, which covered 1,171 m² and was situated in the southwest of Isfahan Province.

Research Findings

Out of the 250 respondents, 52% were men and 48% were women. The participants' ages ranged from a minimum of 18 to a maximum of 76 years, with the largest age group (29.2%) falling within the 39-48 year range. Regarding marital status, 60.8% reported being married. In terms of education, 10% of respondents were illiterate, 24.8% had completed elementary to diploma level, 27.2% held a diploma, 34% had a bachelor's or postgraduate degree, and 4% had postgraduate qualifications beyond that. Employment status revealed that 8% of participants were unemployed, 33% were privately employed, 22% worked as government or corporate employees, 13% were students, 22% were homemakers, and 2% were identified as soldiers. Regarding household income, 21.6% reported earning below 5 million Tomans, 27.2% earned between 5 and 8 million, 22.4% earned between 9 and 12 million, 18% earned between 13 and 16 million, and 10.8% earned over 16 million Tomans. The largest household size reported was for families of 3-4 members.

To evaluate the level of political participation among villagers, a one-sample t-test was conducted. In response to general questions about "political participation", the voting option had an average score of 4.13. Participation in local elections averaged 3.74, efforts to support a specific candidate averaged 3.66, affiliation with a political group averaged 3.52, and engaging in political discussions averaged 3.14. The overall average for these categories was above 3, while participation in political assemblies had the lowest average at 2.87. An analysis of the correlation between electoral participation and personal characteristics indicated no significant relationships. Specifically, the correlations were as follows: gender (0.07), age (-0.04), marital status (-0.01), and education level (0.02); none of these demonstrated a significant connection. To identify the most significant factors affecting political participation among villagers, exploratory factor analysis was employed. The results from the factor analysis conducted using SPSS software indicated that "political awareness" was the primary factor, accounting for 14.19% of the total variance. The second factor, "media", accounted for 7.47% of the variance followed by the third factor, "social factors", which accounted for 6.10%. The fourth factor, "government performance", accounted for 5.80%.

Discussion of Results & Conclusion

Participation is a key indicator of sustainable rural development, with political participation serving as a crucial criterion for the political advancement of societies. In rural areas with substantial populations, fostering this participation is essential for achieving national significance. In Iran, elections are held for nearly all branches of government with a strong emphasis on increasing public participation. The current research examined and analyzed the factors influencing political participation within the rural communities of Lenjan. The findings revealed that, among the 250 respondents, 52% were male and 48% were female. The largest age group comprising 29.2% of participants fell within the 39-48 year range. Additionally, 60.8% of respondents reported being married. In terms of educational attainment, those with bachelor's and postgraduate degrees constituted 34% of the sample, while 27.2% held a diploma. Regarding employment status, 8% were unemployed, while 55% were employed in private, government, or corporate sectors. The remaining respondents were identified as students, homemakers, or soldiers. The highest monthly household income bracket was reported by 27.2% of participants, who earned between 5 and 8 million Tomans. The results indicated that the overall level of political participation was above average with a mean score of 3.51. Among the various components of political participation, the "voting" aspect received the highest average score of 4.13. An examination of the correlation between electoral participation (voting) and individual characteristics—such as gender, age, marital status, and education—showed no significant relationships among these variables. The factor analysis results identified political awareness, media influence, social factors, and government performance as the most significant determinants of political participation in that order. In total, these 13 components accounted for 65.91% of the total variance.

تحلیل عوامل مؤثر بر مشارکت سیاسی در جوامع روستایی (مطالعه موردی: شهرستان لنجان)

اصغر نوروزی* ، دانشیار گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران
a.norouzi@pnu.ac.ir

چکیده

مشارکت از شاخص‌های مهم توسعه پایدار روستایی و مشارکت سیاسی به عنوان معیاری در توسعه سیاسی جوامع است. نواحی روستایی با درصد چشمگیری از جمعیت می‌تواند زمینه‌ساز تحقق این مهم در سطح ملی باشد؛ بنابراین در پژوهش حاضر عوامل مؤثر بر مشارکت سیاسی روستاییان شهرستان لنجان ارزیابی و تحلیل شده است. پژوهش از نوع کاربردی و روش آن توصیفی-تحلیلی و مبتنی بر پیمایش است. برای جمع‌آوری اطلاعات از دو شیوه کتابخانه‌ای (فیش‌برداری) و میدانی (تکمیل پرسشنامه محقق‌ساخته) استفاده شده است. بر این اساس، پرسشنامه با تعداد ۲۵۰ نفر از روستاییان با بیش از ۱۸ سال در نواحی روستایی شهرستان که شرایط شرکت در انتخابات را داشتند، به روش تصادفی ساده و شیوه مصاحبه‌ای تکمیل شد. روایی صوری پرسشنامه از دیدگاه متخصصان و پایایی آن به روش آلفای کرونباخ ۰/۷۸ محاسبه شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌های گردآوری شده از آزمون‌های مناسب آمار توصیفی (میانگین، درصد، نمودار) و استنباطی (تی‌تک نمونه‌ای)، مدل تحلیل عاملی و نرم‌افزارهای SPSS، Excel و GIS استفاده شده است. نتایج نشان داد که وضعیت مشارکت به طور کلی با میانگین ۳/۵۱ بیشتر از حد متوسط است. در بین مؤلفه‌های مختلف مشارکت سیاسی نیز مؤلفه «رای‌دادن» با میانگین ۴/۱۳ در بیشترین سطح قرار دارد. نتایج حاصل از کاربرد مدل تحلیل عاملی نشان داد که به ترتیب عوامل آگاهی سیاسی، رسانه، عامل اجتماعی و عملکرد دولتمردان مهم‌ترین عوامل است. در مجموع، مؤلفه‌های سیزده گانه ۶۵/۹۱٪ از واریانس کل را برآورد می‌کند. همچنین، نتایج همبستگی بین شرکت در انتخابات (رای‌دادن) با ویژگی فردی (جنسیت، سن، تأهل و تحصیلات) نشان از عدم رابطه معنادار بین متغیرها را دارد.

واژه‌های کلیدی: مشارکت سیاسی، انتخابات، روستا، لنجان.

*نویسنده مسئول

نوروزی، اصغر. (۱۴۰۳). تحلیل عوامل مؤثر بر مشارکت سیاسی در جوامع روستایی (مطالعه موردی: شهرستان لنجان). برنامه‌ریزی فضایی، ۱۴ (۴)، ۸۱-۱۰۲.

2476-3357 © The Author(s). Published by University of Isfahan
This is an open access article under the CC BY-NC 4.0 License (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0>).

مقدمه

مشارکت از دیرباز با زندگی انسان پیوند داشته است و امروزه تأکید بیشتری بر اهمیت و ضرورت آن وجود دارد (نیازی و همکاران، ۱۳۹۹، ص. ۲۱۴). زیرا مشارکت به منزله پشتوانه ملی در سطح داخلی و زمینه‌ساز همبستگی اجتماعی است (محمدزاده راوندی و همکاران، ۱۴۰۲، ص. ۹۴). کم‌توجهی به مشارکت زمینه‌ساز فرسایش بنیاد و پشتیبان اجتماعی قدرت سیاسی است و می‌تواند به الگوی توسعه ملی نیز آسیب وارد کند (تعجبی و همکاران، ۱۴۰۳، ص. ۶۰). از نگاهی دیگر، نظریه توسعه با توجه به هدف و محتوا اهمیت مشارکت را در همه سطح‌ها از شناسایی نیازها تا اجرا و نیز ارزیابی برنامه‌های توسعه و مراحل میانی تصمیم‌گیری هدف‌ها و کاربرد منابع و مدیریت آنها را نشان می‌دهد؛ بنابراین از مشارکت مردم به عنوان شرط اساسی عملی و جنبه عملیاتی توسعه نام برده می‌شود (یاسوری و امامی، ۱۳۹۸، ص. ۵۶۸). به‌طوری که اندیشمندان آن را گاهی معادل توسعه نیز می‌دانند. در این میان، مشارکت جوامع روستایی در سرنوشت خویش از اصول حکمروایی روستایی است که می‌تواند مستقیم با نهادها یا نمایندگان قانونی آنها صورت گیرد (عظیمی آملی و افتخاری، ۱۳۹۳، ص. ۸۲، ۳۷).

مشارکت سیاسی و چگونگی دخالت مردم در تصمیم‌گیری‌های سیاسی و اداره جامعه نیز در سرتاسر تاریخ اندیشه سیاسی از قرن‌ها قبل از میلاد مسیح تا به امروز به چشم می‌خورد. با وجود فراز و نشیب‌ها در حوزه مشارکت سیاسی امروزه به عنوان امری اساسی و در ارتباط با توسعه سیاسی ملت‌ها از آن نام برده می‌شود؛ به‌طوری که اعلامیه جهانی حقوق بشر نیز در اصول ۲۰ و ۲۱ خود به آن اشاره دارد. درواقع، مشارکت سیاسی عملی ارادی و آگاهانه است که به صورت مستقیم یا غیرمستقیم برای تصمیم‌گیری‌های مربوط به اداره جامعه انجام می‌شود و از دو جنبه سنجش مشروعیت و عاملی برای افزایش کارآمدی نظام‌های سیاسی اهمیت دارد (قائدی، ۱۳۹۸، ص. ۱۰۸). مشارکت سیاسی ارتباط تنگاتنگی با مشروعیت نظام‌های سیاسی دارد و به میزان زیادی بیانگر نوع نظام سیاسی هر جامعه است (محمدزاده راوندی و همکاران، ۱۴۰۲، ص. ۹۴). درواقع، مشارکت سیاسی رفتاری است که امکان تأثیرگذاری بر نهادهای قدرت و شریک شدن در سازوکارهای آنها را فراهم می‌کند. به عبارت دیگر، هدف آن تأثیرگذاری بر سیاست و یا ایجاد تغییراتی است که می‌تواند در سطح جامعه با رأی، شرکت در تجمعات، راهپیمایی، تظاهرات و غیره و در سطح بالای قدرت (نخبگان) با اشغال پست‌های قدرت محقق شود (Koolae & Abedi, 2016, P. 30). بنابراین می‌توان گفت مشارکت سیاسی به فعالیت‌های داوطلبانه‌ای اطلاق می‌شود که توده‌های مردم برای تأثیرگذاری بر سیاست‌های عمومی به طور مستقیم و یا با تأثیرگذاری بر انتخاب افرادی که سیاست‌گذاری می‌کنند، انجام می‌دهند (Uhlaner, 2015, P. 11078).

شرکت در انتخابات و رأی‌دادن عملی‌ترین ابزار مشارکت افراد برای اداره جامعه و ابراز عقیده آنهاست؛ از این رو رفتار انتخاباتی نوعی مشارکت سیاسی تلقی می‌شود (عربی و همکاران، ۱۴۰۲، ص. ۲۰۴). بر این اساس، می‌توان گفت انتخابات آزاد و منصفانه اساس حکومت در نظام‌های دموکراتیک است که با آن جهت‌گیری و سیاست عمومی شکل می‌گیرد (International Initiative for Impact Evaluation, 2023, P.1).

مشارکت روستاییان در امور مختلف روستا و صرف نظر از موضوع سیاسی قدمتی به بلندای تاریخ و استقرار اولین سکونتگاه‌های روستایی دارد؛ اما به لحاظ سیاسی و به صورت ذهنی بیشتر به جامعه شهری نسبت داده می‌شود. این مهم به ویژه به دوران پس از حمله اسکندر بازمی‌گردد (وثوقی و هاشمی، ۱۳۸۳، ص. ۱۶۲). با این حال، در دوره‌های مختلف تاریخی کشور و باتوجه به بافت قبیله‌ای، مشارکت سیاسی روستایی به نسبت کمتر وجود داشته و وقوع انقلاب اسلامی نقطه عطفی در این تحولات بوده است. در این میان، میزان زیاد مشارکت مردمی از مرحله تعیین نظام و تداوم آن نشان از این موضوع دارد.

کشور ایران در یکصد سال اخیر دچار تحولات اساسی بوده که به تعبیری ناشی از ورود به مرحله مدرنیسم است. همزمان با این مرحله پیامدهای مفهومی مدرنیسم مانند انتخابات آزاد، قانون اساسی، حکومت قانون و غیره وارد عرصه زندگی اجتماعی و سیاسی کشور شد. ارزش‌هایی که با سنت دیرینه حکومت‌های مطلقه (اقتدارگرایانه) در تقابل بوده است (حیدری ساربان، ۱۳۹۷، ص. ۱۴۰). این موضوع به شدت به مبحثی مهم در جامعه ایران به ویژه در چند دهه اخیر تبدیل شده است.

با نگاهی جزئی‌تر به موضوع می‌توان بیان داشت که میزان مشارکت مردم در استان اصفهان در انتخابات ۱۴۰۰ (۴۳/۸۱٪) کمتر از متوسط کشور (۴۸/۸٪) بوده است (خبرگزاری مهر، ۱۴۰۰) و در شهرستان لنجان به ۴۸٪ رسیده بود. در سال ۱۳۹۶ میزان مشارکت مردم در کشور و استان اصفهان به ۷۳٪ (خبرگزاری اعتماد آنلاین، ۱۴۰۰) و در شهرستان لنجان به ۷۶٪ (شرکت پردازش و تحلیل داده دقیقه، ۱۳۹۶) رسید؛ در حالی که در سال ۱۳۹۲ نیز حدود ۷۳٪ در کل کشور (خبر آنلاین، ۱۳۹۲) و در شهرستان لنجان حدود ۸۸٪ بوده است (ایسنا، ۱۳۹۲). بنابراین عوامل مختلفی بر ساختار سیاسی، مشارکت و رفتارهای انتخاباتی اثرگذار است که تابعیتی از زمان و مکان نیز بر آن افزوده می‌شود. پس می‌توان نتیجه گرفت در دوره‌های مختلف انواع انتخابات، میزان و عوامل مؤثر بر مشارکت سیاسی و رأی‌دادن متفاوت بوده است. از نگاهی دیگر، براساس آخرین داده‌های مرکز آمار ایران ۲۶٪ جمعیت کشور در سکونتگاه‌های روستایی زندگی می‌کنند و غافل شدن از تأثیرگذاری آنها در انتخابات خسارتی جبران‌ناپذیر در حوزه سیاسی کشور برجای می‌گذارد؛ بنابراین محققان در این پژوهش به دنبال بررسی و تحلیل عوامل مؤثر بر میزان مشارکت سیاسی مردم روستایی شهرستان لنجان هستند.

مبانی نظری

در فرهنگ‌های لغت فارسی واژه مشارکت مأخوذ از عربی شراکت و انبازی (دهخدا، ۱۳۷۳) و به معنای شریک شدن، باهم شریک شدن و همکاری آمده است (معین، ۱۳۶۴). در فرهنگ لغت کمبریج مشارکت واقعیتی است که افراد در آن مشارکت می‌کنند یا هر چیزی است که فرد را درگیر خود می‌کند. در فرهنگ آکسفورد نیز به مفهوم عمل شرکت کردن در امری یا چیزی است (عبداللهی نژاد و همکاران، ۱۳۹۵، ص. ۴۳). با وجود این از مفهوم مشارکت که مفهومی مبهم و چندپهلوست، برداشت مشخص و یکسانی وجود ندارد و تفسیرهای گوناگونی مطرح است. به طور کلی مشارکت درگیری ذهنی و عاطفی اشخاص در موقعیت‌های گروهی است که آنها را برمی‌انگیزد تا برای دستیابی

به هدف‌های گروهی یکدیگر را یاری دهند و در مسئولیت کار شریک شوند (رضوانی و همکاران، ۱۳۸۹، ص. ۳۳۰). مشارکت در اصطلاح جامعه‌شناسی عبارت از فعالیت آگاهانه و ارادی، برنامه‌ریزی‌شده، هدفدار، دخالت کنش‌مندان انسان‌ها در تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری‌ها و نظارت بر اجرای قوانین و مقررات مربوط به مسائل اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و امورهای زندگی اجتماعی برای بهره‌مندی از منافع مادی و معنوی آنها (مدنی و همکاران، ۱۴۰۲، ص. ۱۴۵). Oakley & peter در کتاب *رهیافت‌های مشارکت روستایی* مشارکت را فرآیندی از مداخله اجتماعی خلاق با افرادی که به تعیین و برآورده کردن نیازهای خود علاقه‌مند هستند و آن را نه یک سهم‌شدن انفعالی در فعالیت‌های طراحی‌شده دیگران و تنها بهره‌برداری از ثمره‌های فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی، بلکه نوعی پیشقدم‌شدن در تصمیم‌گیری راجع به کار با چگونگی انجام‌دادن کار دانسته‌اند (پاسوری و امامی، ۱۳۹۸، ص. ۵۶۸).

از نگاهی دیگر، مشارکت‌پذیری افراد بر دو گروه از نظریه‌ها تبیین می‌شود. یکی نظریه‌هایی که منشأ وبری دارند. مفروض اصلی این نظریه کنش برخواسته از وجوه فرهنگی و عناصر گوناگون آن است؛ بنابراین تصور و پنداشت فرد بر رفتار او مؤثر است. در دسته دوم، نظریه‌ها بر جنبه رفتاری تأکید دارند. رفتار بیش از آنکه حاصل باورها و گرایش‌ها باشد، نتیجه تفاوت سود و زیان متصورشده است. مفروض این نظریه بر آن است که یک رفتار زمانی شکل می‌گیرد، تثبیت می‌شود و درنهایت، جنبه نهادی می‌یابد؛ بنابراین مشارکت وقتی که منافع عینی آن بر هزینه‌ها فزونی یابد، گسترش می‌یابد (شوهانی و شوهانی، ۱۳۹۸، ص. ۵).

مشارکت سیاسی نیز براساس دایره‌المعارف علوم اجتماعی فعالیت‌های داوطلبانه‌ای است که اعضای یک جامعه به‌صورت مستقیم یا غیرمستقیم حکام را انتخاب می‌کنند. Giddens در این زمینه معتقد است مشارکت سیاسی به‌مثابه یک حق سیاسی است. Rush نیز درگیرشدن فرد درسطح‌های مختلف فعالیت در نظام سیاسی تا داشتن مقام رسمی سیاسی را مشارکت سیاسی می‌داند. ازدیدگاه Pye هر اقدام داوطلبانه موفق یا ناموفق، مستمر یا مقطعی، سازمان‌یافته یا بدون سازمان‌دهی که برای تأثیر بر انتخاب رهبران سیاسی و یا انتخاب سیاست‌های عمومی درسطح‌های محلی تا ملی انجام شود، مشارکت سیاسی است (نیازی و همکاران، ۱۳۹۹، ص. ۲۱۷-۲۱۶). درواقع، مشارکت سیاسی از ابعاد مهم مشارکت و شایع‌ترین برداشت نظری از این مفهوم در جوامع انسانی است. ساده‌ترین نوع و از جلوه‌های مشارکت سیاسی شرکت در انتخابات و رأی‌دادن به انتخاب نمایندگان مردم است (Koolae & Abedi, 2016, P. 29). به عبارت دیگر، داشتن مقام سیاسی و اجرایی در بالاترین سطح و رأی‌دادن در پایین‌ترین سطح مشارکت سیاسی قرار دارد (تعجبی و همکاران، ۱۴۰۳، ص. ۶۳). درواقع، رأی‌دادن از نظر فرآیند مشارکت سیاسی پرشمار است و از نظر کیفیت مشارکت درسطح حداقلی قرار دارد (عبداللهی نژاد و همکاران، ۱۳۹۵، ص. ۳۶). همچنان که گذشت از مشارکت سیاسی تعریف‌های متعددی شده است. در تعریفی دیگر عبارت است از فعالیت‌ها و اعمال شهروندان برای اعمال نفوذ بر حکومت یا حمایت از نظام سیاسی. از نظر Dmitrovka مشارکت سیاسی پرداختن مستقیم و یا غیرمستقیم مردم در آماده‌سازی، انتخاب، تأیید و یا تصویب هدف‌ها و راهبردهای سیاسی است (قائدی، ۱۳۹۸، ص. ۱۰۹). برای Alain de Benoist نیز مشارکت سیاسی یک قالب سیاسی است که در آن هر شهروندی حق دارد با تعیین حکام در امور عامه شرکت کند. بر این مبنا، مشارکت سیاسی به معنای شرکت در امور عمومی همراه با احساس مسئولیت مشترک است. به تعبیری دیگر مشارکت سیاسی «تعهدی فعالانه، آزادانه و مسئولانه» است (عبداللهی نژاد و

همکاران، ۱۳۹۵، ص. ۳۶). نمونه‌هایی از فعالیت‌های مرتبط با بحث مشارکت سیاسی نیز عبارت است از رأی‌دادن در انتخابات، کمک به یک کمپین سیاسی، اهدای پول به یک نامزد، تماس با مقامات، درخواست، اعتراض و همکاری با افراد دیگر درباره مسائل و فعالیت‌های خاص در حالت‌های مشارکت (Uhlener, 2015, P. 11078).

از دیدگاه روان‌شناسان هرگونه رفتار سیاسی نتیجه تصمیم فردی است. افراد به‌صورت عاقلانه از بین گزینه‌های مختلف گزینه مدنظر را که هدف‌های او را تأمین می‌کند، انتخاب خواهند کرد. در دیدگاه جامعه‌شناسان شرایط جامعه، فضای شبکه‌ها و روابط اجتماعی بر رفتار سیاسی مؤثر است. در این میان، انگیزه فرد با آگاهی‌های اجتماعی تعدیل می‌شود؛ به‌گونه‌ای که بین طبقات مختلف و نژادها تفاوت وجود دارد (عباسی سرمدی و همکاران، ۱۳۹۳، ص. ۴۳-۴۵). در این زمینه Lipset معتقد است که متغیرهای مؤثر بیرونی (عواملی که خارج از فرد و شخصیت اوست) نسبت به درونی ارجحیت دارند (حیدری ساریان، ۱۴۰۰، ص. ۱۵۸). کارکردگرایان نیز با تأکید بر مفاهیمی همچون انسجام، ادغام و تعادل بر این عقیده هستند که میان حوزه ارزش‌ها (وجدان جمعی) و محیط اجتماعی (تقسیم کار) باید تعادل باشد. وجدان جمعی ویژگی جوامع سنتی‌تر بوده و تقسیم کار اولویت جوامع مدرن است؛ بنابراین از نگاه آنها مشارکت سیاسی بنابر مقتضیات زمانی و مکانی تعریف می‌شود و تابع هنجارهای جامعه است (شوهانی و شوهانی، ۱۳۹۸، ص. ۶).

جوامع براساس نظریه‌های نوسازی به سنتی و مدرن تقسیم می‌شود و آنچه با عنوان مشارکت سیاسی مدنظر است به دلیل صنعتی‌شدن، افزایش رفاه و ارتباطات، افزایش سطح تحصیلات و رسانه‌ها بیشتر مختص نواحی شهری است. محققانی در کتاب نگرش جدید به علم سیاست نیز ساختار خویشاوندی جوامع روستایی و عدم مشارکت در امور کشور را مطرح می‌کنند؛ با این حال از نظر تاریخی نمونه‌های فراوانی از حضور دهقانان در انقلاب فرانسه و اقدام‌های ضدفئودالی را در بین قرون وسطی تا جدید و حتی در انگلیس، سوئیس، آلمان و روسیه می‌توان ذکر کرد. همچنین، جنبش‌های فاشیستی قرن ۲۰ در اسپانیا، ژاپن و به‌علاوه، جنبش‌های انقلابی در مکزیک، ویتنام، الجزایر، کوبا و چین وجود داشته است. در ایران نیز مواردی مانند انقلاب مشروطه، شهریور ۱۳۲۰ و انقلاب اسلامی نمونه‌های خاصی از مشارکت روستاییان را نمایان می‌کند (وثوقی و هاشمی، ۱۳۸۳، ص. ۱۶۴).

Levine در تبیین مشارکت سیاسی نظریه بی‌قدرتی را مطرح می‌کند. براساس این دیدگاه افراد بر این اعتقاد هستند که گروه کوچکی از افرادِ قدرتمند جامعه را اداره می‌کنند و همچنان، در قدرت هستند؛ بنابراین عمل آنها بر سیر وقایع سیاسی تأثیری ندارد. به زعم Simen نیز بی‌قدرتی نوعی بیگانگی است. Coleman نیز نظریه اعتماد به دولت را مطرح و چنین استدلال می‌کند که اعتماد تسهیل‌کننده مبادلات در فضای اجتماعی است و برای حل مسائل نقش تعیین‌کننده دارد (حیدری ساریان، ۱۴۰۰، ص. ۱۵۹). در این پژوهش سعی شد نظریه‌های مختلف با رویکردی ترکیبی بر محوریت سکونتگاه‌های روستایی ارزیابی شود.

پیشینه پژوهش

اگرچه در طول تاریخ، حیات و تمدن‌های بشری با مشارکت عجین شده است، از دهه‌های پایانی قرن ۱۸ و اوایل ۱۹ دوران سنت‌گرایی افول کرد و عصر روشنگری و وقوع انقلاب‌های مختلف (به‌ویژه فکری و اندیشه‌ای سرآغاز تغییرات و تحولات زندگی اجتماعی افراد و شکل‌گیری نظام‌های دموکراتیک) مبتنی بر آرا عمومی و مشارکت سیاسی

مردم قرار گرفت (مدنی و همکاران، ۱۴۰۲، ص. ۱۴۰). در قرن ۲۰ نیز گسترش آموزش با جنبش به‌سوی جوامع باز و دموکراتیک هم‌پوشان شد و بر این تحولات افزود (Djemaï & Kevane, 2023, P. 2). نقش روستاییان نیز در دوره‌های مختلف تاریخی از انقلاب دهقانان فرانسه در سقوط فئودالیزم گرفته تا نقش دهقانان در جنبش‌های فمینیستی قرن بیستم نمایان است (حیدری ساریان، ۱۳۹۷، ص. ۱۴۰). بین رشته‌ای بودن موضوع مشارکت سیاسی به‌لحاظ کاربردی منجر به انجام‌دادن پژوهش‌های متعدد در مطالعات داخلی و خارجی شده است؛ بنابراین در ادامه به مهم‌ترین موارد مرتبط فارغ از تخصص پژوهشگران اشاره می‌شود.

تعجبی و همکاران (۱۴۰۳) پژوهشی با عنوان «عوامل مؤثر بر میزان مشارکت سیاسی جوانان استان همدان» انجام دادند. نتایج نشان داد که بین تحصیلات و مشارکت سیاسی رابطه وجود ندارد؛ اما بین نگرش مذهبی، استفاده از رسانه‌های جمعی، وضعیت اقتصادی و مشارکت سیاسی رابطه معنادار مثبت وجود دارد.

محمدزاده راوندی و همکاران (۱۴۰۲) پژوهشی با عنوان «تحلیل الگوی فضایی عوامل مؤثر بر مشارکت سیاسی انتخابات در ایران» انجام دادند. نتایج نشان داد که براساس بررسی ۲۲۸ مقاله به روش فراترکیب تعداد ۱۲۶ عامل در قالب ۱۰ مؤلفه فضای سیاسی، انگیزه سیاسی، جامعه‌پذیری سیاسی، ویژگی شخصیتی، پایگاه اقتصادی-اجتماعی، موقعیت مکانی، رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی، دینداری، ویژگی کاندیداها و سرمایه اجتماعی تبیین شده است.

حیدری ساریان (۱۴۰۰) پژوهشی با عنوان «تحلیل اثرات توانمندی اجتماعی بر بهبود مشارکت سیاسی زنان روستایی (مطالعه موردی: شهرستان تبریز)» انجام داد. نتایج نشان داد که بین تمامی متغیرهای توانمندسازی اجتماعی با بهبود مشارکت سیاسی زنان روستایی رابطه معناداری وجود دارد.

نیازی و همکاران (۱۳۹۹) پژوهشی با عنوان «مطالعات رابطه بین دینداری و مشارکت سیاسی شهروندان در ایران در دهه ۱۳۹۴-۱۳۸۴» انجام دادند. نتایج نشان داد که ضریب تأثیر دینداری بر مشارکت سیاسی برابر ۰/۳۳ و در حد متوسط است. با در نظر گرفتن متغیر میانجی جنسیت نتایج حاکی از تأثیر بیشتر دینداری مردان نسبت به زنان در مشارکت سیاسی است. درواقع، مردان دیندار مشارکت بیشتری دارند.

قائدی (۱۳۹۸) پژوهشی با عنوان «ارزیابی مشارکت سیاسی و شناسایی تعیین‌کننده‌های آن در جوامع شهری: مطالعه موردی: شهر لامرد، استان فارس» انجام داد. نتایج نشان داد که میزان مشارکت کلی با مقدار ۳/۱۳۱ بیشتر از حد متوسط است. همچنین، بین ویژگی‌های فردی (سن، جنس، تأهل و مذهبی بودن) با میزان مشارکت سیاسی ارتباط معناداری وجود ندارد. بین استفاده از رسانه‌های خارجی با مشارکت سیاسی، ارتباط معنادار منفی است. بین متغیرهایی مانند پایگاه اقتصادی، احساس کارآمدی، استفاده از رسانه‌های داخلی، کیفیت زندگی، رضایت از عملکرد دولت با مشارکت سیاسی ارتباط معنادار مثبت وجود دارد.

حیدری ساریان (۱۳۹۷) پژوهشی با عنوان «عوامل مؤثر در بهبود مشارکت سیاسی ازدیدگاه روستاییان: مورد شناسی: شهرستان اردبیل» انجام داد. محقق در این مطالعه با کاربرد مدل تحلیل عاملی و نتایج تکمیل تعداد ۳۸۳ پرسشنامه از مردم روستایی اشاره می‌کند که ازدیدگاه روستاییان چهار مؤلفه اساسی شامل بهبود زیست سیاسی و یادگیری اجتماعی، بهبود زیست اجتماعی و شبکه‌سازی، شکوفایی اقتصادی و اعتمادسازی، بهبود زیست محیطی و تقویت انگیزه در بهبود مشارکت سیاسی مؤثر است.

شمس‌الدینی و همکاران (۱۳۹۲) پژوهشی با عنوان «نقش مشارکت سیاسی روستاییان در افزایش خدمات‌رسانی به روستاهای شهرستان ممسنی» انجام دادند. نتایج نشان داد که بیش از ۸۵ درصد از رأی‌دهندگان با تکیه بر هویت طایفه‌ای کاندیدها را انتخاب کرده‌اند. خدمات‌رسانی به روستاها نیز براساس نگاه خاص نمایندگان منتخب به روستاهای هم‌طایفه بوده است.

وثوقی و هاشمی (۱۳۸۳) پژوهشی با عنوان «روستایان و مشارکت سیاسی در ایران: مطالعه موردی: روستاهای حومه شهرستان بوشهر (چاه کوتاه، آب‌طویل، تل اشکی)» انجام دادند. نتایج نشان داد که سطح تحصیلات، ارتباط با شهر و استفاده از رسانه‌های گروهی بر افزایش میزان مشارکت سیاسی تأثیر دارد.

روجر پژوهشی با عنوان «مشارکت سیاسی در آفریقا: درس‌هایی از انتخابات ریاست جمهوری نیجر» انجام داد. محقق به این نتیجه اشاره کرد که مردم با مشارکت سیاسی می‌توانند تغییراتی را ایجاد کنند. پس باید بر اصلاحات شیوه انتخابات و کاهش تقلب پافشاری کرد. همچنین، ناامیدی و محرومیت از عوامل مهم خشونت‌آمیز شدن انتخابات است (Roger, 2023).

آتم و لوپا در پژوهشی با عنوان «زنان جوان در نهادهای سیاسی در سودان جنوبی: درس‌هایی از تجربیات زیسته» به این نتیجه تأکید دارند که باوجود تصویب قوانین و تعیین سهم ۳۵ درصدی برای زنان در مناصب سیاسی، حضور زنان و به‌ویژه جوانان سهم ناچیزی است (Atem & Lopa, 2023).

در گزارشی با عنوان مشارکت جوانان برای حفظ صلح در طول فرآیندهای انتخاباتی با بررسی نظرهای ۱۰۰۰ نفر از جوانان نشان داده شد که مشارکت جوانان در انتخابات فراتر از مشارکت کل رأی‌دهندگان است. نقش مثبت جوانان بر افزایش مشارکت و کاهش تنش‌های انتخاباتی مؤثر است. درضمن، نویسندگان در این مطالعه حمایت از رهبری جوانان در انتخابات، اطلاع‌رسانی‌های رسانه‌ای، حذف موانع ساختاری و حضور آنها در جنبش‌ها را پیشنهاد داده است (UNDP, 2023).

جماری و کوان پژوهشی با عنوان «اثرات آموزش بر مشارکت سیاسی در روستایی بورکینا» به این نتیجه اشاره دارند که آموزش با تأثیر بر فرهنگ‌پذیری افراد می‌تواند بر مشارکت سیاسی مؤثر باشد؛ البته متغیر جنسیت تأثیر پیچیده‌ای در این زمینه ایجاد می‌کند (Djemai & Kevane, 2023).

آکیوده در پژوهشی با عنوان مشارکت سیاسی، سازماندهی فمینیستی و ایجاد فضاهای دموکراتیک فراگیر بر افزایش زمینه مشارکت سیاسی زنان و تصاحب کرسی‌ها تأکید دارد؛ به‌طوری که بیش از ۵۰ درصد کشورها از سیاست تعیین سهمیه انتخاباتی استفاده می‌کنند؛ با این حال نتایج درباره کشورهای آفریقایی نشان داد که این موضوع بیشتر جنبه نمایشی دارد. زنان در سراسر جهان به‌دلایلی که به شایستگی فردی آنها ارتباط ندارد، از پست انتخابی کنار گذاشته می‌شوند (Akiyode-Afolabi, 2020).

کولایی و عابدی در پژوهشی با عنوان «نگاهی به مشارکت سیاسی زنان ایران در سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۰» به این نتیجه اشاره دارند که باوجود افزایش سهم زنان و تأثیر آنها بر تصمیمات و علاقه‌های آینده انتخاب‌شوندگان، موانعی از جمله انتظارات اجتماعی و نهادینه‌شدن تقسیم کار مبتنی بر جنسیت در جامعه بر عدم کاندیدایی و انتصابات تأثیر دارد (Koolae & Abedi, 2016).

اولانر در پژوهشی با عنوان «مشارکت و سیاست» به این نتیجه اشاره دارد که افراد ثروتمندتر و تحصیلکرده‌تر با میزان‌های بیشتری نسبت به افراد کم‌منافع مشارکت سیاسی دارند. الگوهای مشارکت در رژیم‌های استبدادی و در کشورهای کمتر توسعه‌یافته از نظر اقتصادی مسائل دیگری را دارد؛ اما از خطوط کلی پیروی می‌کند (Uhlauer, 2015).

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از لحاظ هدف، کاربردی و از حیث شیوه انجام دادن توصیفی-تحلیلی و مبتنی بر پیمایش است. برای گردآوری داده‌ها و اطلاعات از دو روش کتابخانه‌ای و میدانی استفاده شد. در روش کتابخانه‌ای با بررسی کتاب‌ها، مقاله‌ها، منابع الکترونیکی و ... به تدوین مبانی نظری، پیشینه پژوهش پرداخته و در روش میدانی با مراجعه حضوری پژوهشگر در روستاهای منتخب و ارتباط مستقیم با افراد پرسشنامه محقق‌ساخته تکمیل شد. جامعه آماری شامل همه افراد بیش از ۱۸ سال (در پاییز ۱۴۰۲) است که براساس قانون واجد شرایط رأی دادن هستند؛ بنابراین براساس فرمول کوکران از تعداد ۳۸۴ نفر محاسبه و پرسشنامه تهیه شد. تعداد ۱۰۴ پرسشنامه به دلیل حساسیت موضوع یا مخدوش و یا به صورت عدم برگشت/عدم پاسخگویی شده است؛ بنابراین تجزیه و تحلیل با تعداد ۲۵۰ پرسشنامه تکمیل شده به صورت صحیح انجام شده است. روایی ابزار پژوهش با تأیید نظر کارشناسان و استادان دانشگاهی و پایایی آن به روش آلفای کرونباخ بررسی (۰/۷۸) و تأیید شد. یادآور می‌شود تعداد جامعه روستایی ۲۷۴۶۳ با محاسبه تقریبی ۷۸/۵٪ از جمعیت براساس آمار استانی (آمار رسمی شهرستانی برای رده سنی ۱۸ وجود ندارد)، تعداد جامعه ۲۱۵۵۸، تعداد نمونه ۳۸۴ و مقدار خطا ۰/۰۵ در نظر گرفته شده است.

پرسشنامه محقق‌ساخته ۳ بخش اصلی (مشخصات پاسخگویان و متغیرهای جمعیت‌شناختی، سؤال‌های عمومی و متغیر مشارکت سیاسی، سؤال‌های تخصصی و عوامل مؤثر بر آن) (جدول ۱) دارد که سؤال‌های تخصصی در قالب طیف ۵ گزینه‌ای لیکرت تدوین شده است. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها نیز از آمار توصیفی و استنباطی و مدل تحلیل عاملی در نرم‌افزار spss استفاده شده است.

«تحلیل عاملی» نامی عمومی و از روش‌های چندمتغیره و جزء تکنیک‌های هم‌وابسته است که در آن کلیه متغیرها نسبت به هم به صورت وابسته لحاظ می‌شوند و سعی بر این است تا تعداد زیادی متغیر در چند عامل خلاصه شود. این روش با هدف بررسی همبستگی درونی تعداد زیادی از متغیرها انجام و در نهایت، آنها در قالب عامل‌های عمومی دسته‌بندی و تبیین می‌شود (کلانتری، ۱۳۸۷، ص. ۲۸۱).

جدول ۱: متغیرها و مؤلفه‌های استفاده‌شده در پژوهش

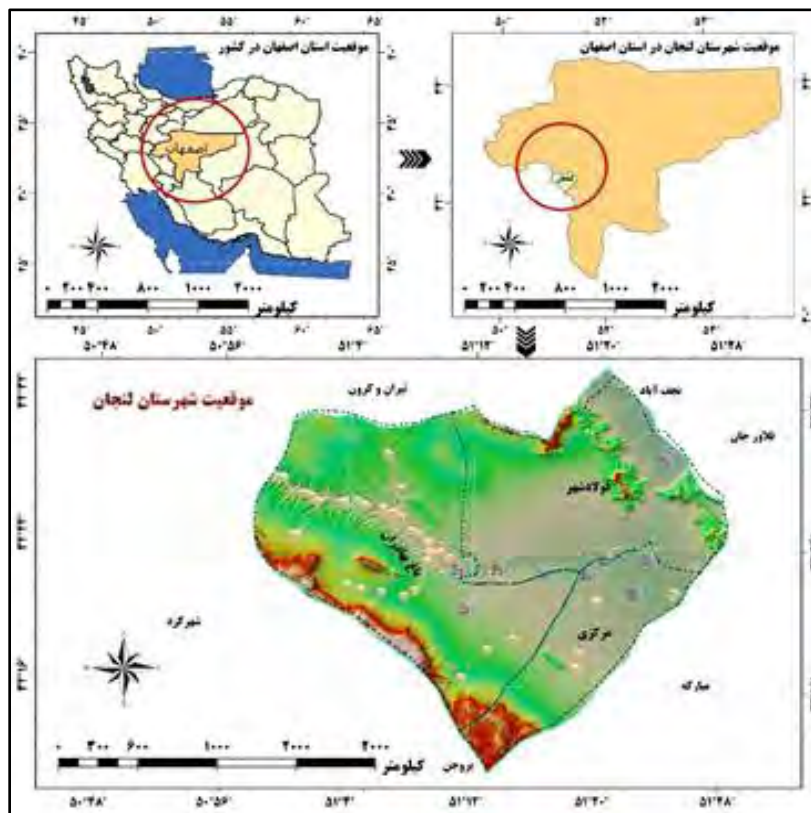
Table 1: Variables and components used in the research

متغیر	گویه
ویژگی فردی	سن، جنس، تحصیلات، تأهل، شغل، درآمد، خانوار
مشارکت سیاسی	رأی‌دادن، تشویق یا منع دیگران، فعالیت تبلیغاتی، پیگیری اخبار انتخابات، تلاش برای جمع‌آوری رأی به نفع فرد مدنظر، ارتباط با کاندیدها و ارائه طرح و برنامه و ...
عوامل	میزان آگاهی و اطلاعات سیاسی، همکاری با نهادها، تجربه مشارکت سیاسی، وضعیت سیاسی خانواده، عدم احساس بی‌قدرتی، سیاست‌های اقتصادی دولت و رونق اقتصادی، افزایش درآمد، محرومیت و فقرزدایی، دسترسی به تسهیلات، قومیت‌گرایی، موقعیت و تعاملات اجتماعی، اعتماد اجتماعی، عدالت، احساس مؤثر بودن، نبود تعارض، امید به آینده، رضایت از عملکرد دولتمردان، کارآمدی، پاسخگویی و شفافیت، گزارش عملکرد، سابقه و ویژگی کاندیدها، تعهدکاری، برنامه مناسب، حامیان مشهور، هماهنگی با دولت، رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی، میزان ارتباط با شهرها و روستاهای دیگر، باورهای مذهبی و دینداری، ادای دین به بزرگان و شهدا، هیئت‌های مذهبی، پیروی از رهبری، تکلیف شرعی، کیفیت زندگی، رفاه، زیرساخت‌های رفاهی، امکانات و خدمات عمومی، دسترسی به خدمات، موقعیت طبیعی و نسبی روستا و وضعیت دسترسی آن

منبع: قائدی، ۱۳۹۸؛ نیازی و همکاران ۱۳۹۹؛ محمدزاده راوندی و همکاران، ۱۴۰۲؛ حیدری ساربان ۱۳۹۷؛
حیدری ساربان، ۱۴۰۰؛ Uhlaner, 2015; International Initiative for Impact Roger, 2023 ;
Evaluation, 2023 با دخل و تصرف نویسنده

معرفی منطقه مطالعه‌شده

شهرستان لنجان با مساحت ۱۱۷۱ کیلومتر مربع یکی از شهرستان‌های استان اصفهان است. این شهرستان در جنوب غربی شهر اصفهان و در مختصات جغرافیایی ۵۰ درجه و ۵۶ دقیقه تا ۵۱ درجه و ۲۸ دقیقه طول شرقی نصف‌النهار گرینویچ و ۳۲ درجه و ۱۱ دقیقه تا ۳۲ درجه و ۳۱ دقیقه عرض شمالی از خط استوا قرار دارد (شکل ۱). از سمت شمال به شهرستان‌های فلاورجان و نجف‌آباد، از شرق به شهرستان مبارکه و از غرب و جنوب به استان چهارمحال و بختیاری محدود می‌شود. این شهرستان ۳ بخش (مرکزی، باغبادران و فولادشهر)، ۹ شهر و ۴۰ سکونتگاه روستایی در قالب ۵ دهستان دارد (مرکز آمار ایران، ۱۴۰۲، ص. ۹۴).

شکل ۱: نقشه موقعیت جغرافیایی شهرستان لنجان (منبع: ترسیم نویسنده براساس www.Openstreetmap.org)

Figure 1: Map of the geographical location of Lenjan County

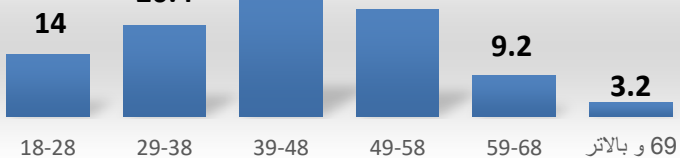
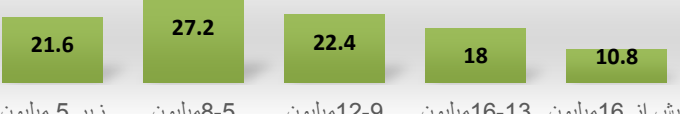
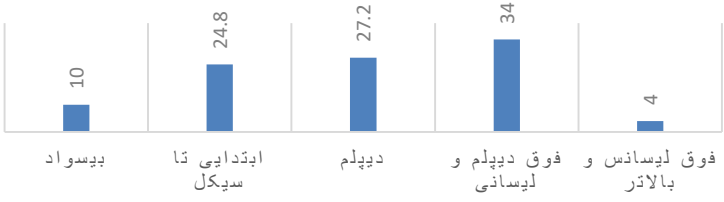
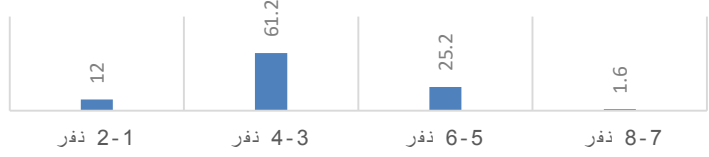
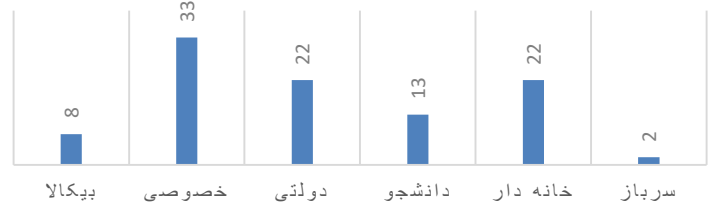
یافته‌های پژوهش و تجزیه و تحلیل

یافته‌های توصیفی مشخصات پاسخگویان

نتایج نشان داد که از ۲۵۰ نفر پاسخگو ۵۲٪ مرد و ۴۸٪ زن بوده‌اند. کمترین سن ۱۸، بیشترین ۷۶ و بیشترین رده سن با ۲۹/۲٪ در رده ۳۹-۴۸ سال بوده است. به لحاظ وضعیت تأهل نیز ۶۰/۸٪ متأهل، ۳۷/۶٪ مجرد و ۱/۶٪ درصد سایر موارد (مطلقه، فوت همسر) بوده‌اند. سطح تحصیلات ۱۰٪ گزینه بی سواد، ۲۴/۸٪ ابتدایی تا دیپلم، ۲۷/۲٪ دیپلم، ۳۴٪ فوق دیپلم و لیسانس و ۴٪ فوق لیسانس و بالاتر بوده است. به لحاظ اشتغال، ۸٪ گزینه بیکار، ۳۳٪ شاغل خصوصی، ۲۲٪ شاغل دولتی / شرکتی، ۱۳٪ دانشجو، ۲۲٪ خانه دار و ۲٪ درصد سرباز بوده‌اند. متوسط درآمد ماهیانه خانوار برای ۲۱/۶٪ درصد زیر ۵ میلیون تومان، ۲۷/۲٪ بین ۵ تا ۸ میلیون، ۲۲/۴٪ بین ۹-۱۲ میلیون، ۱۸٪ درصد بین ۱۳-۱۶ و ۱۰/۸٪ درصد بیش از ۱۶ میلیون تومان بوده است. به لحاظ بُعد خانوار نیز بیشترین درصد مربوط به خانوارهای ۳-۴ نفره بوده است (جدول ۲).

جدول ۲: یافته‌های توصیفی نمونه مطالعه‌شده و نمودارهای مربوط

Table 2: Descriptive findings of the studied sample and related graphs

متغیر	رده	درصد	نمودار
جنسیت	زن	۴۸	
	مرد	۵۲	
سن	۱۸-۲۸	۱۴	
	۲۹-۳۸	۲۰/۴	
	۳۹-۴۸	۲۹/۲	
	۴۹-۵۸	۲۴	
	۵۹-۶۸	۹/۲	
	۶۹ و بالاتر	۳/۲	
تاهل	متاهل	۶۰/۸	
	مجرد	۳۷/۶	
	سایر	۱/۶	
درآمد	زیر ۵ میلیون	۲۱/۶	
	۵-۸ میلیون	۲۷/۲	
	۸-۱۲ میلیون	۲۲/۴	
	۱۲-۱۶ میلیون	۱۸	
	بیش از ۱۶ میلیون	۱۰/۸	
سواد	بی‌سواد	۱۰	
	ابتدایی-سیکل	۲۴/۸	
	دیپلم	۲۷/۲	
	فوق دیپلم-لیسانس	۳۴	
	فوق لیسانس و بالاتر	۴	
بُعد خانوار	۱-۲ نفره	۱۲	
	۳-۴ نفره	۶۱/۲	
	۵-۶ نفره	۲۵/۲	
	۷-۸ نفره	۱/۶	
شغل	بیکار	۸	
	خصوصی	۳۳	
	دولتی	۲۲	
	دانشجو	۱۳	
	خانه‌دار	۲۲	
	سرباز	۲	

منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۳

ارزیابی میزان مشارکت سیاسی

برای ارزیابی میزان مشارکت سیاسی روستاییان از آزمون تی تک نمونه‌ای استفاده شد. نتایج در **جدول ۳** ارائه شده است.

جدول ۳: نتایج آزمون تی تک نمونه‌ای در ارزیابی وضعیت مشارکت سیاسی

Table 3: The results of a sample T-Tech test in evaluating the state of political participation

متغیر	میانگین	مقدار T	درجه آزادی	معناداری	اختلاف	حد بالا	حد پایین
رأی‌دادن	۴/۱۳	۲۵/۹۱۹	۲۴۹	۰/۰۰۰	۱/۱۲۸	۱/۲۱	۱/۰۴
قومیت‌گرایی و ترغیب شرکت در انتخابات محلی	۳/۷۴	۱۸/۴۵۴	۲۴۹	۰/۰۰۰	۰/۷۴۰	۰/۸۲	۰/۶۶
تلاش برای موفقیت یک کاندیدا	۳/۶۶	۸/۵۸۳	۲۴۹	۰/۰۰۰	۰/۶۶۰	۰/۲۷	۰/۰۲
عضو/حامی گروه سیاسی خاص	۳/۵۲	۷/۰۳۲	۲۴۹	۰/۰۰۰	۰/۵۲۰	۰/۶۷	۰/۳۷
بحث و تبلیغ سیاسی	۳/۱۴	۲/۳۲۵	۲۴۹	۰/۰۲۱	۰/۱۴۴	۰/۲۷	۰/۰۲
شرکت در مجلس‌های سیاسی	۲/۸۷	-۴/۲۲۴	۲۴۹	۰/۰۰۰	-۰/۳۱۲	-۰/۱۷	-۰/۴۶

منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۳

در پاسخ به سؤال‌های عمومی «مشارکت سیاسی» تأکید بر رأی‌دادن با میانگین ۴/۱۳، قومیت‌گرایی در انتخابات محلی با میانگین ۳/۷۴، تلاش برای یک کاندید خاص ۳/۶۶، عضو یا حامی یک گروه سیاسی خاص با ۳/۵۲، بحث سیاسی با ۳/۱۴ بیشتر از عدد ۳ بوده و تنها شرکت در مجالس سیاسی با ۲/۸۷ کمترین میانگین را داشته است.

همبستگی بین ویژگی فردی با شرکت در انتخابات

بررسی همبستگی بین شرکت در انتخابات و ویژگی فردی نمونه مطالعه‌شده نیز نشان داد بین شرکت در انتخابات (رأی‌دادن) با ویژگی فردی افراد رابطه معناداری وجود ندارد. این میزان همبستگی برای جنسیت (۰/۰۷)، سن (۰/۰۴)، تأهل (۰/۰۱-) و سطح تحصیلات (۰/۰۲) بوده است؛ بنابراین ارتباط معناداری در این زمینه نمی‌توان بیان کرد.

تبیین عوامل مؤثر بر مشارکت سیاسی

در ادامه، برای تبیین مهم‌ترین عوامل مؤثر بر مشارکت سیاسی روستاییان از روش تحلیل عاملی اکتشافی استفاده شد؛ اما قبل از اجرای تحلیل عاملی، مناسب بودن داده‌ها یا حجم نمونه با آزمون KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) نشان‌دهنده امکان تقلیل داده‌ها به یکسری عامل‌های پنهان) و آزمون BTS (Barlett Test) (نشان‌دهنده همبستگی بین متغیرها و عامل‌ها) ارزیابی شد (کلانتری، ۱۳۸۷، ص. ۲۸۶). با توجه به مشخص شدن همبستگی بین متغیرها که دامنه ۱-۰ دارد، این روش مناسب تشخیص داده شد. در نتایج آزمون‌ها مقدار $KMO=0/675$ است که با توجه به اینکه بیشتر از ۰/۶ است، مناسب بودن شاخص‌های انتخابی را برای کاربرد تکنیک تحلیل عاملی نشان می‌دهد. همچنین، $2889/271 = Bts$ با سطح معناداری کمتر از ۰/۰۵ ($sig = 0/000$) نشان‌دهنده معنادار بودن آزمون بارتلت است (جدول ۴).

جدول ۴: نتایج آزمون‌های KMO و بارتلت

Table 4: Results of KMO and Bartlett tests

آزمون KMO و Bartlett's	
KMO	۰/۶۷۵
Bartlett's	۲۸۸۹/۲۷۱
درجه آزادی	۷۰۳
مقدار احتمال	۰/۰۰۰

منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۳

با اجرای مدل تحلیل عاملی در نرم‌افزار SPSS (مسیر: Analyze / Dimension Reduction / Factor) و انجام دادن مراحل مختلف آن) نتایج نشان داد که «آگاهی سیاسی» به عنوان عامل اول ۹/۱۴۱٪ کل واریانس را شامل می‌شود. عامل دوم با ۷/۴۷۰٪ با عنوان «رسانه»، عامل سوم با ۶/۰۹۸٪ با عنوان «عامل اجتماعی» و در مرتبه بعدی «عملکرد دولتمردان» با ۵/۷۹۶٪ است.

همچنان که مشخص است ماتریس عاملی چرخش نیافته (برای تشخیص نشانه‌های مقدماتی عامل‌ها) و چرخش یافته (برای توزیع مجدد مقادیرهای واریانس در بین عامل اول و بار عوامل) در نرم‌افزار انجام شده است. درواقع، تعداد ۱۳ عامل از ۳۸ مؤلفه استخراج شد که همگی مقادیرهای ویژه بیش از ۱ داشته است و در مجموع، ۶۵/۱۴۷ درصد از واریانس کل را تشکیل می‌دهد. نتایج بررسی و تحلیل شاخص‌ها با تحلیل مؤلفه‌های اصلی در **جدول (۵)** آمده است. در این جدول اولین عدد مهم‌ترین عامل است. یادآور می‌شود به دلیل اینکه مقدار ویژه مؤلفه‌های ۱۴ به بعد کمتر از یک است، معنادار نبوده است و قابل استفاده در تحلیل‌ها نیست.

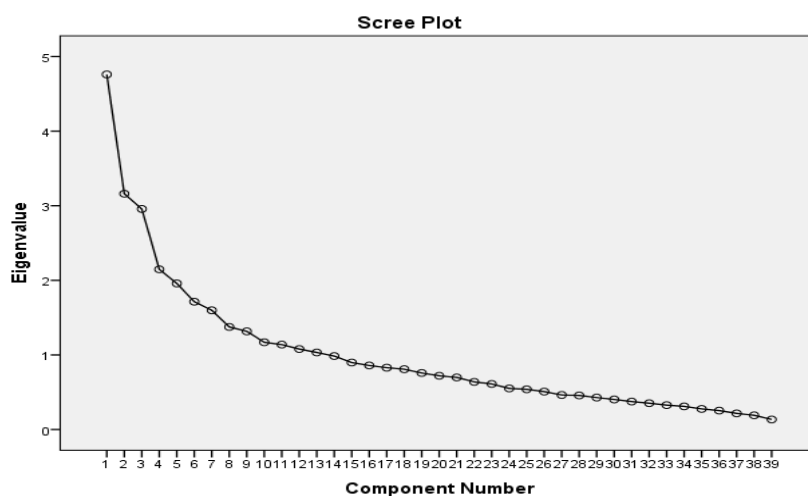
جدول ۵: ماتریس عامل‌های مشترک

Table 5: Matrix of common factors

مقدارهای عوامل استخراجی با چرخش (دوران یافته)			مقدارهای عوامل استخراجی بدون چرخش (دوران نیافته)			مقدار ویژه اولیه			عامل
٪ تجمعی	٪ واریانس	ویژه	٪ تجمعی	٪ واریانس	ویژه	٪ تجمعی	٪ واریانس	ویژه	
۹/۱۴۱	۹/۱۴۱	۳/۵۶۵	۱۲/۲۰۵	۱۲/۲۰۵	۴/۷۶۰	۱۲/۲۰۵	۱۲/۲۰۵	۴/۷۶۰	۱
۱۶/۶۱۱	۷/۴۷۰	۲/۹۱۳	۲۰/۳۱۱	۸/۱۰۶	۳/۱۶۱	۲۰/۳۱۱	۸/۱۰۶	۳/۱۶۱	۲
۲۲/۷۰۹	۶/۰۹۸	۲/۳۷۸	۲۷/۸۹۲	۷/۵۸۱	۲/۹۵۷	۲۷/۸۹۲	۷/۵۸۱	۲/۹۵۷	۳
۲۸/۵۰۵	۵/۷۹۶	۲/۲۶۰	۳۳/۳۹۷	۵/۵۰۶	۲/۱۴۷	۳۳/۳۹۷	۵/۵۰۶	۲/۱۴۷	۴
۳۳/۳۹۲	۴/۸۸۷	۱/۹۰۶	۳۸/۴۲۰	۵/۰۲۲	۱/۹۵۹	۳۸/۴۲۰	۵/۰۲۲	۱/۹۵۹	۵
۳۸/۲۷۲	۴/۸۸۰	۱/۹۰۳	۴۲/۸۱۴	۴/۳۹۵	۱/۷۱۴	۴۲/۸۱۴	۴/۳۹۵	۱/۷۱۴	۶
۴۳/۱۱۹	۴/۸۴۷	۱/۸۹۰	۴۶/۹۱۲	۴/۰۹۸	۱/۵۹۸	۴۶/۹۱۲	۴/۰۹۸	۱/۵۹۸	۷
۴۷/۳۴۵	۴/۲۲۶	۱/۶۴۸	۵۰/۴۳۸	۳/۵۲۶	۱/۳۷۵	۵۰/۴۳۸	۳/۵۲۶	۱/۳۷۵	۸
۵۱/۱۰۲	۳/۷۵۷	۱/۴۶۵	۵۳/۸۱۳	۳/۳۷۵	۱/۳۱۶	۵۳/۸۱۳	۳/۳۷۵	۱/۳۱۶	۹
۵۴/۷۹۸	۳/۶۹۶	۱/۴۴۱	۵۶/۸۱۱	۲/۹۹۹	۱/۱۷۰	۵۶/۸۱۱	۲/۹۹۹	۱/۱۷۰	۱۰
۵۸/۳۳۲	۳/۵۳۴	۱/۳۷۸	۵۹/۷۳۱	۲/۹۲۰	۱/۱۳۹	۵۹/۷۳۱	۲/۹۲۰	۱/۱۳۹	۱۱
۶۱/۸۱۴	۳/۴۸۲	۱/۳۵۸	۶۲/۴۹۸	۲/۷۶۷	۱/۰۷۹	۶۲/۴۹۸	۲/۷۶۷	۱/۰۷۹	۱۲
۶۵/۱۴۷	۳/۳۳۳	۱/۳۰۰	۶۵/۱۴۷	۲/۶۴۹	۱/۰۳۳	۶۵/۱۴۷	۲/۶۴۹	۱/۰۳۳	۱۳

منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۳

در تحلیل عاملی اگرچه به تعداد متغیرهایی که وجود دارد، می‌توان عامل استخراج کرد، عامل‌های آخری بیشتر سهم بسیار کمتری در تبیین موضوع دارد؛ بنابراین مهم‌ترین مسئله تعیین معیار برای استخراج عامل‌هاست (کلانتری، ۱۳۸۷، ص. ۳۰۳) که در ادامه، از معیار تست بریدگی (Scree Test Criterion) استفاده شد. شکل ۲ نمایش گرافیکی ارزش ویژه هریک از عامل‌های استخراج‌شده را نشان می‌دهد. باتوجه به اینکه ارزش ویژه از بزرگ‌ترین مقدار ویژه شروع می‌شود، سیر نزولی دارد. چنانکه مشخص است ۱۳ عامل اول از نظر آماری معنادار است و می‌توان برای تحلیل و تفسیر از آنها استفاده کرد. از بین ۱۳ عامل مؤثر در مشارکت سیاسی نیز ۴ عامل خیلی مهم وجود دارد که نسبت به سایر موارد با شیب شدیدتری مشخص شده است. این عوامل شامل «آگاهی سیاسی»، «رسانه‌ها»، «عامل اجتماعی» و «عملکرد دولتمردان» است.

شکل ۲: نمودار سنگریزه مقدارهای ویژه برای هر عامل (منبع: براساس جدول ۵)

Figure 2: Pebble diagram of eigenvalues for factors

نتیجه‌گیری

مشارکت از شاخص‌های مهم توسعه پایدار روستایی و مشارکت سیاسی به عنوان معیاری در توسعه سیاسی جوامع است. نواحی روستایی با درصد چشمگیری از جمعیت می‌تواند زمینه‌ساز تحقق این مهم در سطح ملی نیز باشد. یکی از ابعاد مهم مشارکت سیاسی شرکت در انتخابات است. موضوعی که بحث روز در کشورهای با حکومت دموکراتیک (مردم‌سالار) است. در کشور ایران نیز به‌طور تقریبی، انتخابات برای تمامی ارکان دولت و حکومت برگزار می‌شود که در آن معیار بر مشارکت بیشتر مردم قرار دارد؛ بنابراین بر همین مبنا در پژوهش حاضر عوامل مؤثر بر مشارکت سیاسی در جوامع روستایی شهرستان لنجان در استان اصفهان بررسی و تحلیل شد.

یافته‌های توصیفی نشان داد از ۲۵۰ نفر پاسخگو ۵۲٪ مرد و ۴۸٪ زن بوده‌اند. بیشترین رده سنی با ۲۹/۲٪ در رده ۳۹-۴۸ بوده است. درصد متأهل‌ها با ۶۰/۸٪ بیشترین میزان بوده است. به لحاظ سطح تحصیلات نیز رده فوق دیپلم و لیسانس با ۳۴٪ و دیپلم با ۲۷/۲٪ قرار دارد. از حیث وضعیت اشتغال ۸٪ گزینه بیکار، ۵۵٪ شاغل خصوصی/شاغل دولتی/شرکتی و مابقی گزینه‌های دانشجوی، خانه‌دار و سرباز را ذکر کرده‌اند. بیشترین میزان درآمد ماهیانه خانوار نیز با ۲۷/۲٪ در رده ۵ تا ۸ میلیون بوده است.

همچنین، نتایج نشان داد وضعیت مشارکت به طور کلی با میانگین ۳/۵۱ بیشتر از حد متوسط است. باتوجه به مهاجرپذیری شهرستان و وجود اقوام مختلف در منطقه نوعی قومیت‌گرایی و طایفه‌گرایی در بین مردم وجود دارد که می‌تواند بر افزایش مشارکت سیاسی آنها مؤثر واقع شود. مشاهده‌های میدانی نگارنده نیز مؤید این شرایط است. در بین مؤلفه‌های مختلف مشارکت سیاسی نیز مؤلفه «رأی‌دادن» با میانگین ۴/۱۳ در بیشترین سطح قرار دارد. بررسی همبستگی بین شرکت در انتخابات (رأی‌دادن) و ویژگی فردی نمونه (جنسیت، سن، تأهل، تحصیلات و ...) نیز نشان‌دهنده عدم رابطه معنادار بین متغیرهاست. درواقع، تفاوت‌های فردی نتوانست میزان شرکت در انتخابات را تحت تأثیر قرار دهد.

نتایج حاصل از کاربرد مدل تحلیل عاملی نشان داد که به ترتیب عوامل «آگاهی سیاسی»، «رسانه»، «عامل اجتماعی» و «عملکرد دولتمردان» مهم‌ترین عوامل است؛ بنابراین برنامه‌ریزی بر موارد مذکور می‌تواند در آینده و در انتخابات مختلف مؤثر واقع شود. درمجموع نیز مؤلفه‌های سیزده‌گانه ۶۵/۹۱٪ از واریانس کل را برآورد می‌کند. نتایج پژوهش درمقایسه با سایر مباحث نظری و کاربردی نشان داد که به لحاظ نظری با نظریه‌های جامعه‌شناسان و به ویژه دیدگاه Lipset مبنی بر اثر عوامل خارج از فرد و نظریه Coleman مبنی بر تأثیر عملکرد و اعتماد به دولتمردان (حیدری ساربان، ۱۴۰۰) همخوانی وجود دارد. همچنین، با نتایج پژوهش‌های کاربردی از جمله محمدزاده راوندی و همکاران (۱۴۰۲) مبنی بر تأثیر فضای سیاسی و رسانه، نیازی و همکاران (۱۳۹۹) مبنی بر عامل دینداری و مسائل مذهبی و قائدی (۱۳۹۸) مبنی بر تأکید بر عدم ارتباط معنادار بین ویژگی فردی و میزان مشارکت سیاسی آنها همخوانی و هماهنگی وجود دارد. علاوه بر این، نتایج پژوهش با پژوهش‌های وثوقی و هاشمی (۱۳۸۳) مبنی بر تأثیر تحصیلات، Atem & Lopa (2023) درباره سهم پایین زنان و Uhlaner (2015) مبنی بر مشارکت بیشتر ثروتمندان و تحصیلکردگان همخوانی و مشابهت ندارد.

منابع

- تعجبی، محمود، افشینی، و نصیری، فخرالسادات (۱۴۰۳). عوامل مؤثر بر میزان مشارکت سیاسی جوانان استان همدان. *دوفصلنامه دانش سیاسی*، ۲۰(۱)، ۵۹-۸۲. https://pkn.isu.ac.ir/article_77198.html
- حیدری ساربان، وکیل (۱۴۰۰). تحلیل اثرات توانمندی اجتماعی بر بهبود مشارکت سیاسی زنان روستایی (مطالعه موردی: شهرستان تبریز). *جغرافیا و توسعه ناحیه‌ای*، ۱۹(۱)، ۱۴۵-۱۷۵.
- <https://doi.org/10.22067/jgrd.2021.50462.0>
- حیدری ساربان، وکیل (۱۳۹۷). عوامل مؤثر در بهبود مشارکت سیاسی ازدیدگاه روستائیان (مورد شناسی: شهرستان اردبیل)، *جغرافیا و آمایش شهری- منطقه‌ای*، ۸(۲۶)، ۱۳۹-۱۵۸.
- <https://doi.org/10.22111/gaij.2018.3631>
- خبر آنلاین (۱۳۹۲). در انتخابات ریاست جمهوری سال ۹۲ چند درصد مردم شرکت کردند. <https://www.khabaronline.ir/news/647799>
- خبرگزاری اعتماد آنلاین (۱۴۰۰). مقایسه آماری نتایج مشارکت استانی در انتخابات ریاست جمهوری سال ۹۶ و <https://www.etemadonline.com> ۱۴۰۰.

خبرگزاری ایسنا (۱۳۹۲). مشارکت ۸۸ درصدی مردم شهرستان در انتخابات.

<https://www.isna.ir/news/isfahan-20167>

خبرگزاری مهر (۱۴۰۰). *جزئیات میزان مشارکت در انتخابات ۱۴۰۰ به تفکیک استان‌ها*.

<https://www.mehrnews.com/news/5245604>

دهخدا، علی اکبر (۱۳۷۳). *لغت‌نامه*. انتشارات روزنه.

رضوانی، محمدرضا، نظری، ولی‌الله، و خراسانی، محمدامین (۱۳۸۹). *فرهنگ مفاهیم و اصطلاحات برنامه‌ریزی و توسعه روستایی*. انتشارات جهاد دانشگاهی.

شرکت پردازش و تحلیل داده دقیقه (۱۳۹۶). *اطلس دوازدهمین دوره ریاست جمهوری*.

<https://www.statsminute.ir/portfolio/election96/Election96.html>

شوهانی، احمد، و شوهانی، نادر (۱۳۹۸). *سنجش و تحلیل میزان تأثیر سرمایه اجتماعی بر مشارکت سیاسی مردم (مطالعه موردی: شهر ایلام)*. *پژوهش‌های سیاسی جهان اسلام*، ۹(۴)، ۱-۲۵.

<https://priw.ir/article-1-955-fa.html>

شمس‌الدینی، علی، اطاعت، جواد، و شهریور، هومان (۱۳۹۲). *نقش مشارکت سیاسی روستاییان در افزایش خدمات‌رسانی به روستاهای شهرستان ممسنی*. *اقتصاد فضا و توسعه روستایی*، ۲(۵)، ۸۷-۱۰۰.

<http://serd.khu.ac.ir/article-1-1746-fa.html>

عباسی سرمدی، مهدی، مهربانی کوشکی، راضیه، و رهبر قاضی، محمود رضا (۱۳۹۳). *بررسی تأثیر سرمایه اجتماعی بر مشارکت در انتخابات*. *مجله مسائل اجتماعی ایران*، ۵(۲)، ۴۱-۶۰.

<https://jspi.khu.ac.ir/article-1-2125-fa.html>

عبداللهی نژاد، علیرضا، قاسمی نژاد، ابوذر، و صادقی، جواد (۱۳۹۵). *رسانه‌های اجتماعی و مشارکت سیاسی در انتخابات: رابطه استفاده از فیس‌بوک، تلگرام و اینستاگرام و مشارکت سیاسی دانشجویان در انتخابات هفتم اسفند*

۱۳۹۴. *فصلنامه مطالعات رسانه‌های نوین*، ۲(۵)، ۳۳-۷۲. <https://doi.org/10.22054/cs.2016.7004>

عربی، علی، حدادی، علیرضا، و کرمی، فرشاد (۱۴۰۲). *مشارکت سیاسی، قومیت و فضای رسانه‌ای: نگاهی به مشارکت آنلاین و آفلاین در استان فارس*. *فصلنامه توسعه اجتماعی*، ۱۷(۳)، ۲۰۳-۲۲۶.

https://qjds.scu.ac.ir/article_18276.html

عظیمی آملی، جلال، و افتخاری، عبدالرضا (۱۳۹۳). *حکروایی روستایی (مدیریت توسعه پایدار)*. سمت.

قائدی، محمدرضا (۱۳۹۸). *ارزیابی مشارکت سیاسی و شناسایی تعیین‌کننده‌های آن در جوامع شهری (مطالعه موردی: شهر لامرد، استان فارس)*. *فصلنامه برنامه‌ریزی منطقه‌ای*، ۹(۳۶)، ۱۰۷-۱۱۸.

https://jzpm.marvdasht.iau.ir/article_3784.html?lang=fa

کلانتری، خلیل (۱۳۸۷). *پردازش و تحلیل داده‌ها در تحقیقات اجتماعی و اقتصادی*. انتشارات فرهنگ صبا.

محمدزاده راوندی، مهدی، مهکویی، حجت، و نیازی، محسن (۱۴۰۲). *تحلیل الگوی فضایی عوامل مؤثر بر مشارکت سیاسی انتخابات در ایران*. *فصلنامه آمایش محیط*، ۱۶(۶۰)، ۹۳-۱۱۴.

<https://sanad.iau.ir/journal/ebtp/Article/702548?jid=702548>

مدنی، سرهاد، کرم پور، رزا، و قاسمی، زهرا (۱۴۰۲). *مطالعه جامعه‌شناختی عملکرد نخبگان سیاسی و تأثیر آن بر سطح مشارکت سیاسی فرهنگیان (مورد مطالعه: استان اردبیل)*. *پژوهش‌های جامعه‌شناختی*، ۱۷(۲)، ۱۳۹-۱۶۶.

<https://sanad.iau.ir/fa/Journal/soc/Article/867733>

مرکز آمار ایران (۱۴۰۲). *سالنامه آماری استان اصفهان*. مرکز آمار ایران.

<https://www.amar.org.ir/salnameh-amari>

معین، محمد (۱۳۶۴). *فرهنگ فارسی*. انتشارات امیرکبیر.

نیازی، محسن، حسن‌زاده، زهرا، تورنجی پور، فاطمه، و سخایی، ایوب (۱۳۹۹). مطالعات رابطه بین دینداری و مشارکت سیاسی شهروندان در ایران در دهه ۱۳۹۴-۱۳۸۴. *فصلنامه مجلس و راهبرد*، ۲۷ (۱۰۲)، ۲۳۱-۲۳۹.

https://rc.majlis.ir/fa/book_pub/show/1592926

وثوقی، منصور، و هاشمی، عبدالرسول (۱۳۸۳). روستایان و مشارکت سیاسی در ایران (مطالعه موردی: روستاهای حومه شهرستان بوشهر: چاه کوتاه، آبویل، تل اشکی). *فصلنامه علوم اجتماعی*، ۱۱ (۲۶)، ۱۰۹-۱۴۰.

https://qjss.atu.ac.ir/article_5264.html?lang=fa

یاسوری، مجید، و امامی، سیده فاطمه (۱۳۹۸). تحلیل ارتباط مشارکت روستایی و فقر سیاسی (مطالعه موردی: روستاهای دهستان سراوان، شهرستان رشت). *فصلنامه مطالعات برنامه‌ریزی سکونتگاه‌های انسانی*، ۱۴ (۳)، ۵۶۷-۵۸۳.

<https://sanad.iau.ir/Journal/jshsp/Article/1031529>

References

- Abbasi Sarmadi, M., Mehrabi Koshki, R., & Rahber Ghazi, M. (2014). Investigating the effect of social capital on participation in elections. *Iranian Social Issues Journal*, 5(2), 41-60. <https://jspi.khu.ac.ir/article-1-2125-fa.html> [In Persian].
- Abdolahinejad, A., Sadeghi, J., & Ghasemi Nejhad, A. (2016). Social media and political participation in elections the relation between using Facebook Telegram and Instagram and political participation of students in Iran's parliamentary elections in 2016. *New Media Studies*, 2(5), 33-72. <https://doi.org/10.22054/cs.2016.7004> [In Persian].
- Akiyode-Afolabi, A. (2020). *Political participation feminist organizing and the creation of inclusive democratic space*. Friedrich-Ebert-stiftun. <https://mozambique.fes.de/en/topics/african-feminist-reflection-and-action-group>
- Arabi, A., Haddadi, A., & karami, F. (2023). Political participation, ethnicity, and media space: A look at online and offline participation in Fars province. *Quarterly Journal of Social Development (Previously Human Development)*, 17(3), 203-226. https://qjss.scu.ac.ir/article_18276.html [In Persian].
- Atem, A., & Lopa, E. (2023). *Young women in political institutions in south Sudan: lessons from lived experiences*. Friedrich-Ebert-Stiftung South sudan office. <https://library.fes.de/pdf-files/bueros/suedsudan/20021-20230221.pdf>
- Azimi Amoli, J., & Eftekhari, A. (2014). *Rural governance (Sustainable development management)*. Samt. [In Persian].
- Daghighe data processing and analysis company. (2017). *Atlas of the twelfth presidential term*. <https://www.statsminute.ir/portfolio/election96/Election96.html> [In Persian].
- Dehkhoda, A. A. (1994). *Dictionary*. Rozane. [In Persian].
- Djemai, E., & Kevane, M. (2023). Effects of education on political engagement in rural burkina faso. *World Development*, 165(2023), 106184, <https://doi.org/10.1016/j.worlddev.2023.106184>
- Etemadonline. (2021). <https://www.etemadonline.com> [In Persian].
- Ghaedi, M. (2020). evaluating political participation and identifying its determinants in urban communities (Case Study: Lamerd city). *Regional Planning*, 9(36), 107-118. https://jzpm.marvdasht.iau.ir/article_3784.html?lang=fa [In Persian].
- Haidari Sarban, V. (2021). Investigating the effects of social empowerment on the political participation of rural Women (Case study: Tabriz county). *Journal Of Geography And Regional Development*, 19(1), 177-147. <https://doi.org/10.22067/jgrd.2021.50462.0> [In Persian].
- Heydari Sareban, V. (2018). Effective factors in improving political participation from the viewpoint of villagers (Case study: Ardabil city). *Geography And Territorial Spatial Arrangement*, 8(26), 139-158. <https://doi.org/10.22111/gaij.2018.3631> [In Persian].

- International Initiative for Impact Evaluation. (3ie) (2023). *Promoting political competition through elections in low- and middle-income countries: An evidence gap map*. Informing humanitarians worldwide 24/7 a service provided by UN OCHA. <https://B2n.ir/q68260>
- Iran statistics center. (2023). *Isfahan province statistical yearbook*. Iran statistics center. <https://www.amar.org.ir/salnameh-amari> [In Persian].
- Isna. (2013). *88% participation of the people of the city in the elections*. <https://www.isna.ir/news/isfahan-20167> [In Persian].
- Kalantari, K.H. (2008). *Data processing and analysis in social and economic research*. Farhang Saba Publications. [In Persian].
- Khabaronline. (2013). *Statistical comparison of provincial participation results in the presidential elections of 2017 and 2021*. <https://www.khabaronline.ir/news/647799> [In Persian].
- Koolae, E., & Abedi, A. (2016). A glance on Iranian women political participation in 2001-2011. *International Studies Journal*, 13(2), 29-48. https://www.isjq.ir/article_91235_74e52c9b8d8c832125d3bb942c27f08e.pdf
- Madani, S., Karampur, R., & Ghasemi, Z. (2023). Sociological study of the performance of political elites and its effect on the level of political participation of educators (Case study: Ardabil province) *Sociological Researches*, 17(2), 139-166. <https://sanad.iau.ir/fa/Journal/soc/Article/867733> [In Persian].
- Mehrnews. (2021). *Details of participation in the 2021 elections by provinces*. <https://www.mehrnews.com/news/5245604> [In Persian].
- Mohammadzade Ravandi, M., Mahkouei, H., & Niazi, M. (2023). Analysis of the spatial pattern of factors affecting political election participation in Iran. *Amish Environmental Quarterly*, 16(60), 93-114. <https://sanad.iau.ir/journal/ebtp/Article/702548?jid=702548> [In Persian].
- Moin, M. (1985). *Farhang Farsi*. Amir Kabir Publications [In Persian].
- Niazi, M., Hassanzadeh, Z., Turanjipour, F., & Sakhaei, A. (2020). Studies on the relationship between religiosity and political participation of citizens in Iran in the decades of 2004-2014. *Majlis And Strategy Quarterly*, 27(102), 213-239. https://rc.majlis.ir/fa/book_pub/show/1592926 [In Persian].
- Rezvani, M.R., Nazari, V., & Khorasani, M.A. (2010). *Lexcion of concepts and phrases in rural planning and development*. Jihad Publications. [In Persian].
- Roger, N. (2023). Youth political participation in Africa: Lessons from the 2023. *Political Science*, 1-11. <https://www.researchgate.net/publication/370425992>
- Shams-Aldini, A., Etaat, J., Shahrivar, H. (2013). The role of political participation of rural settlers regarding provision of services in villages of mamasani county. *Space Economy and Rural Development*, 2(5), 87-100. <http://serd.khu.ac.ir/article-1-1746-fa.html> [In Persian].
- Shohani, A., & Shohani, N. (2019). Measuring and analyzing the impact of social capital on people's political participation (Case study: Ilam city). *Political Studies of The Islamic World*, 9(4), 1-25. <http://priw.ir/article-1-955-fa.html> [In Persian].
- Taajobi, M., Afzali, A., Nasiri, F. (2024). Factors affecting the level of political participation of Youth in Hamadan province. *Political Knowledge*, 20(39), 59-82. https://pkn.isu.ac.ir/article_77198.html [In Persian].
- Uhlener, C. (2015). *Politics and participation*. In *International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences (Second Edition)*, (pp. 504-508). Elsevier. <https://doi.org/10.1016/B978-0-08-097086-8.93086-1>
- UNDP. (2023). *Select project report: Youth participation to sustain peace during electoral processes 2021–2024*. One United Nations Plaza. <https://www.sustainingpeace-select.org/youth-participation/>
- Vosoughi, M., & Hashemi, A. (2004). Villagers and their political participation in Iran: A case study of three villages of Booshehr. *Social Sciences*, 11(26), 109-140. https://qjss.atu.ac.ir/article_5264.html?lang=fa [In Persian].
- Yasouri, M., & Emami, S.F. (2019). Analysis of relationship between rural participation and poverty (Case study: Villages of Saravan district, Rasht County). *Journal of Studies of Human Settlements Planning*, 14(3), 567-583. <https://sanad.iau.ir/Journal/jshsp/Article/1031529> [In Persian].